

VAKUF-NAMA SALIH-AGE, SINA MEHMED-AGINA IZ BIHAĆA

21. ramazana 1089 (6. novembra 1678).

Prijepis: Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu, Sidžil vakuf-nama.

Opis: Tekst vakuf-name je na turskom jeziku, očuvan, na izvjesnim mjestima nečitak i sa izvjesnim greškama.

Izdanja: Vakuf-nama dosad nije objavljena.

Tekst legalizacije:

Uvakufljenje koje je zapisano u njemu (ovom dokumentu) i registriranje (tog uvakufjenja) proteklo je (dogodilo se) preda mnom na najljepši način, pa sam ja donio presudu o njegovoj pravnoj valjanosti i neopozivosti kako u pojedinostima, tako i u sveukupnosti njegovoj, budući svjestan i poznajući različita mišljenja koja postoje među najstarijim pravnim učenjacima (imamima). Ovo je napisao siromah, od Allaha uzvišenoga ovisni, Osman efendi-zade Seyyid Muhammed Arif, vršilac dužnosti kadije u gradu Bihaću - neka su mu grijesi oprošteni.

(Seyyid Muhamed Arif)

Prijevod vakuf-name:

Hvala Allahu koji je svoje najodličnije robove učinio uglednim po tome što svoje imetke troše u raznovrsna dobra djela; koji im je pomogao da steknu za sebe različita pohvalna i dobra djela. Božija milost i spas neka padne na Njegova poslanika i vjerovijesnika Muhameda, najboljeg čovjeka od svih ljudi. A poslije toga, povod za pisanje, diktiranje i stavljanje na papir ove ugledne vakfije (vakuf-name), ovog teksta prekrasnog zaglavlja je slijedeći:

Na traženje Salih-age, sina Mehmed-agina, koji stanuje u mahali Donja Prikouna u Bihaću, ovlašten je i upućen od strane svijetlog šerijatskog

suda katib Mehmed-efendija da bi na licu mjesta zapisao ovo o čemu će niže biti riječi, a u svrhu vakufljenja i zaviještanja. Kada je stigao u menzilhanu koja se nalazi u navedenoj mahali i kada se sakupilo vijeće šerijatskog vjerzakona, navedeni Salih-aga je dao pravno valjanu, na zakonu zasnovanu izjavu i izričito priznanje koje se mora uvažavati, i u prisutnosti Bekir-age, sina Ali-efendijina, stanovnika navedene mahale koga je odredio i postavio za muteveliju a u svrhu registriranja uvakufljenja, na spomenutom održanom zboru (vijeća - medžlis) u prisustvu muslimana čija imena su zapisana na kraju ovoga dokumenta, izjavio je: "Vakufim i zaviještam pravno valjano i na vječna vremena, a u ime Allaha, neograničenog gospodara, jednu svoju stambenu kuću koja sadrži još tri sobe i jednu verandu (sofa) na katu, te jedan ahar (konjušnicu) u prizemlju sa zemljištem od četrdeset aršina na kome se nalazi, što je moje pravo vlasništvo, a nalazi se u navedenoj mahali, ograničeno s jedne strane imanjem Lakić Spase, s druge imanjem (...), s treće rijekom Unom, a sa četvrte javnim putem. Postavljam slijedeće uvjete (odredbe): Navedena kuća i zemljište (arsa) neka se posredstvom mutevelije po zakonu daju pod kiriju (u najam) zainteresovanome. Prihod koji se dobije neka se troši za plaće imama i hatiba cijele spomenute mahale podjednako (u jednakim iznosima). Oni neka dnevno uče po jednu časnu suru Jasin, a nagradu za to neka poklone za moju dušu. Navedeni Bekir-aga dokle god bude nosio odjeću ovoga života (dokle bude živ), neka on bude mutevelija spomenutog vakufa. Nakon njegove smrti, neka se za muteveliju postavljaju njegova muška djeca, njegovi unuci i potomci, i to oni koji su moralno najispravniji i najbolji. Ako, Bože sačuvaj, njegovi potomci izumru, neka se za muteveliju postavi neka pouzdana i povjerljiva osoba, uz znanje i posredovanje predstavnika svijetloga šerijata koji je ovlašten da daje pravna mišljenja (fetve), koji je kadija i muftija, te uz znanje i mišljenje stanovnika Bihaća. Izmjene i promjene u spomenutom vakufu neka budu uvijek u nadležnosti mutevelija (vakufa)." Izjavivši to, on je spomenuto i ograničeno zemljište i kuću - sve slobodno od bilo kakvih smetnji i opterećenja (šawagil), predao navedenom muteveliji. Mutevelija je izjavio da je to preuzeo kao vakuf (uvakufljenje) i da je primio na upravljanje kao što čine i drugi mutevelije. Nakon te zakonski provedene potvrde primopredaje (tasdik), navedeni vakif je odlučio da odustane od nagodbe i krenuo je pravcem nesporazuma i spora, pa je sa navedenim mutevelijom stupio u svađu i raspravu, izjavljujući: "Vakufljenje nekretnina je po pravnom mišljenju odabranog imama, Imam Azama, najstarijeg učenjaka-pravnika, koji je svjetionik naroda, koji razotkriva sumnje i nedoumice, pravno valjano, ali je to kao pozajmica (ima pravni status pozajmice) i ne poprima obaveznost i neopozivost, pa je dozvoljeno odustati od spomenutog vakufljenja, a onaj koji odustaje ne krši zakonom određenu odredbu. Ja zahtijevam da se spomenuta kuća povrati u moje vlasništvo kao što je ranije bila." Kada je to izjavio, navedeni mutevelija mu je odvratio ispravnim i zadovoljavajućim odgovorom, izjavivši:

"Premda po mišljenju Imam Azama, kako je već izneseno i objašnjeno, u ovom pitanju nema mjesta sumnji i nejasnoći (teškoći), veliki

poznavalac teologije i prava (arif-i samedani), Abu Yusuf, poznat kao Drugi Imam (tj. poslije Ebu Hanife Imama Azama), smatra da kada vakif izjavi: 'Uvakufio sam', a po mišljenju velikog učenjaka (Imami rabbani) Muhammed b. Hasan al-Saybani, predaja (uvakufljenog dobra) muteveliji s napomenom da se predaje na vječna vremena, vakufljenje postaje obavezno i neopozivo". Izjavivši to, on nije pristao da (uvakufjeno dobro) vrati i preda (vakifu), te su se tako raspravljali i parničili u prisutnosti navedenog katiba. Kada je svaki od njih zatražio da se parnica okonča, navedeni katib je smatrao da je bolje i preče da zadovolji stranu vakufa, bivši svjestan različitih stavova među velikim imamima, a uvažavajući sve ono što se mora uvažavati prilikom registriranja vakufa, pa je kao opunomoćenik, ovlašten da donese presudu, izrekao presudu, pravnovaljanu, zakonitu, koja se mora uvažavati o pravnoj važnosti i neopozivosti navedenog vakufa, a u prisutnosti navedenog vakifa. Ono što se dogodilo, navedeni katib je na određeno mjesto zapisao. Kada je (katib) sa opunomoćenim izaslanicima suda došao na sud i podnio izvještaj o onome što se dogodilo, navedena presuda je od strane suda bila provedena. "Ko to izmijeni nakon što je čuo, grijeh će pasti na one koji mijenjaju. Allah sve čuje i sve zna."

To se dogodilo i zapisano je 21. mjeseca ramazana blagoslovljenoga 1080 (6. novembra 1678).

Zavedeno 30. ejlula (septembra) 1899.

Svjedoci čina:

Hasan-efendi, Muhamed-aga i Hasan-aga, članovi vijeća Vrhovnog Suda; Muhamed-efendija, sekretar Vrhovnog Suda; hadži Hasan-aga; Burzić Ibrahim-aga; Piralić Mehmed-aga; Muharem-aga Deliće, dizdar; Hošić Salih-aga; Sarać Muharem-aga i drugi.

Prijevod:

Fehim Nametak

اولاد و بیع و شراعتی از ان امام اسرار نفع حج شریف
یا از ان ایچان در دره تقطع کوه و دره
قیمت غرضش

عنه من الوعد السهل عرى عدى على وطره طر خالصه وادبه
 في الصلوة وعمومه على اطلاق الواجب من الامور السرف
 حرم الصلوة له كما علم على راده السد محمد حجاب
 الملوحة محمد حجاب

والسلام
 والصلوة
 الحمد لله الذي اعز خواص عباده بعرف اهلهم الى انواع الخيرات واعانهم على انتداب اصفى الخصال والمبرات
 بادي
 على رسوله وبنيه محمد خير البريات اما بعد اشهد وقضيه جليل الشأن ووجوهه ببيع الغنائم بخروجك من سنة
 وتسطير واعلان سنة داعي اولدركه بهما فبعضه على محله سنة برهونه بر محمد سنة ويا كن صالحا اعان محمد غنائم
 خصوص اتى ابيان محله كتب وفصل حسيون قبل شرح النور انه ما ذوقنا باطلم بعثت ويا راولنا كتاب
 محله مزبوره ده واقع مترخانة لزيه داروب وذل فابده كتوب الاسامي سليمان حضور لزيه عقد محكم
 نبوي اتيدكه مولى اليه صالح اغا مجلس معهود مذكوره ذكرى الى وقضيه لاجل التسهيل مولى نصه وتعيين ابي
 محله مزبوره سكرتيره بكر اغا بن علي افندي محله سنة الفريه صحيح شرعي واعترافى مرجع مولى ايوب وقضيه
 عهد وريته ولكن سلك فلان صحه مسلك محله مزبوره ده واقع بر طرفه لاقبت اساسونك ملكي ابيه
 و بر طرفه باشه وامله لك ملكي و بر طرفه نه اونه و بر طرفه طريق عام ابيه محمد و ذوق ارشون عوده
 اوزرته فوقان اوجياب او طه و برصفه و تحتان بر باب اخوري مشتمل بر باب مترلي حسبه لله الصمد
 وقضيه صحيح مؤبد و حسب صحيح محله ايه وقف و حسب ايوب شوية شرط اعيد ملكه موقوف شرعية بايد
 مولى خانه وعوضه مذكوره طالبة ايجار ايه وريته حاصل اوله من غلته على كافة محله مزبوره جامع شرعي
 اعلم وخطيب بولنغره سونيا و بر يوب اندر حى بومي ركره سورة بين شرعي تلاوت ايوب
 ثوابي روضه اهدا ايلير مولى اليه بكر اغا لابس لباس حسان اولدنج وقف مذكوره مولى
 اولوب بعد وفاته بطن بعد بطن اولاديك و اولاد اولاديك ركره ارضه واصلحه ومعاذ الله اولادي
 ار ملكه ده مسترشين شرعيه غرا وما ذوقنا بالافان اولان حاكم ومقتضى بده
 الخلف وتعيين اوله وقف مزبورك مرة بعد
 كرهه في فارغانغوش

ثوابی رود ... اولادینک اولادینک اولادینک
 اولوب بعد وفاته بطناً بعد بطن اولادینک
 منقرض اولور ایسه بلکه ده مستغنی شرعی غیراً و ما ذواتنا بالاقا اولادینک
 واهالیستک رمای و انصافیه بر محمدک منولی لقب و تعیین اولوب و وقف مزبورک مره بعد
 اخری تبدیل و تحیری منولی اولدر بینه اوله دیور عرصه و خانه محدوده مذکور به فارغاً عن
 منولی منوی الیه تسلیم اولدی و قضیت اوزره قبض و تسلیم و ساز منولیدیک اقا حده تصرفی
 کی تصرف الیدی دیدکه غب القدیق الشرعی و انصافای منوی الیه است و فاقده جانب
 شفاقة عازم و منولی مزبور ایله خصومت و تراحمه جائزم اولوب و وقف عقاراته و اخبار
 اولان امم اعظم و هم اقدم سبع امم اولادینک کاشف الامم کاشف الامم کاشف الامم
 اولوب شرف لزومی مستلزم اولانده و وقف مزبور در مجموع جائز و راجحی امر شرعی غیر مجاوز
 اولغان مندر مذکور کالاول بلکه استراد ابریم دیکر و بیکی منولی منوی الیه مناسب جواب
 سدید و یروب اکر غبه عند الامم الاعظم حاله و تقضیل اولان منوال اوزره جای اشکالی و کلدر
 لکن عارف حمدان ابو یوسف الشیخ بالامام انان عندنده و وقف مجرد و وقف و بیکله امام ربانی
 محمد بن مسن الشیخ عندنده تسلیم الی المتولی و نماید ذکر ایله و وقف لازم اولور دیور و تسلیم
 استماع و بودجه خصومت و نزاع ایروب کتاب منوی الیه حضورنده مترافعانه و هربری فضل حسنه و ایله
 اولدر قلدرن کتاب منوی الیه و حق اولی و اخری کوروب عالی بالخلاف و مراعا
 لما یجب مراعه فی تسجل الادقان ما ذواتنا بالامر و قضایه و قضایه و قضایه و قضایه و قضایه
 صحیح لزومنه حکم صحیح شرعی و قضاء صحیح شرعی اتمکین واقع عالی کتاب منوی الیه بحسنه کتب و تقیم
 و مقابعت امنا شرع ابده مجلس شرعه کلوب علی وقوعه انما و تقاییم ایتمکه حکم مزبور قبل شرعندنی
 تنفیذ اولغانین فمن بده بعد سمعو فانما اسمه علی الذین یدلون ان الله سمیع علم و جری ذلک
 حر فی الیم الحادی و القدرین من شهر رمضان المبارک سنه تسعه وثمانین و الف

راد الحالی
 مجلس حقوق
 مجلس حقوق
 مجلس حقوق
 مجلس حقوق
 مجلس حقوق
 مجلس حقوق